

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ЖУРНАЛІСТИКИ

Освітня програма «Журналістика»

Спеціальність 061 «Журналістика»

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Вступ до журналістики
Освітня програма	Журналістика
Спеціальність	061 «Журналістика»
Галузь знань	06 «Журналістика»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1 курс / 1 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Об'єктом вивчення курсу «Вступ до журналістики» є – класифікувати теоретичні знання студентів про ЗМІ, інформацію, ключові закони України у галузі мас-медіа.

Предметом вивчення курсу «Вступ до журналістики» є:

- отримання розуміння суті журналістики; недискримінаційного підходу в медіа; бачення загальних тенденцій і перспектив розвитку українських засобів масової інформації за темами та ролями соціально-правозахисної медіадіяльності; виявляти сильні та слабкі ознаки медіа, щодо дотримання етичних стандартів у висвітленні тем, пов'язаних із правами людини. Бізнес-журналісти покликані забезпечувати інформаційні потреби підприємництва, друкуючи матеріали. з метою створення інформаційного поля, що сприяє розвитку бізнесу. Мінусом є помітна розбіжність інтересів читацької аудиторії та інтересів видавців.

Завдання вивчення дисципліни передбачають:

- ознайомлення студентів із суттю та принципами засобів масової інформації, здобути системні знання про демократичні, ціннісно-етичні орієнтири, етичні вимоги, закріплені в міжнародних, національних, корпоративних нормативних документах із журналістської етики; сформувати моральну свідомість журналістів, виробити навички дотримання професійних етичних вимог; проаналізувати джерела вивчення правових засад; усвідомити площину застосування здобутих знань у журналістській практиці. А також, викладання дисципліни полягає в тому, щоб дати основні теоретичні знання права сучасних мас-медіа, навчити застосовувати отримані знання для конкретних суспільних потреб, навчити самокритично оцінювати журналістську діяльність і матеріали з позицій чинного законодавства України.

Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни – є формування у студентів-журналістів системи знань із тенденцій розвитку журналістики та її ролі в суспільстві; завдань, видів і характеру журналістської діяльності, парадоксів і складностей професії, умов роботи

журналістів; історії і системи журналістської освіти, з форм навчальної діяльності і правил раціональної організації розумової діяльності, вивчення сутності інформаційних процесів; специфіки журналістської роботи; видів і специфіки журналістської роботи; формування у майбутніх журналістів компетентностей у сфері журналістики, прав людини, рівності та недискримінації, посилення чутливості українських журналістів до проблематики меншин і вразливих груп, а також дотримання етичних журналістських стандартів у висвітленні питань, пов'язаних із правами людини.

Основними цілями курсу є – формування ділової демократичної культури майбутнього журналіста, який має свідомо реалізовувати права, свободи ЗМІ та дотримуватися правових норм чинних в Україні; формування професійної моральної культури журналіста, генерування основ критичного мислення та соціальної толерантності, зокрема, у часі війни.

Компетентності

- ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
 ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 ЗК 06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК 07. Здатність працювати в команді.
 ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
- СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.
 СК 03. Здатність створювати медіапродукт.
 СК 06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання

- ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
 ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
 ПР 08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
 ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
 ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
 ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

3. СТРУКТУРА КУРСУ

Змістовий модуль 1. Журналістика як вид комунікації

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Вступ до навчального предмету	<p style="text-align: center;"><i>Знати:</i></p> <p>Предмет вивчення курсу «Вступ до журналістики.</p> <p>Завдання навчального предмету.</p>	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання

		<p>Основні поняття навчального курсу: журналістика, мас-медіа, масова комунікація, ЗМІ інформація, комунікативні процеси, журналістський твір, професійна комунікація. Літературні джерела курсу.</p>	<p>наукових джерел, завдання для самостійної роботи</p>
2	Журналіст як суб'єкт інформаційної діяльності	<p><i>Орієнтуватися у питаннях:</i></p> <p>Переваги та труднощі спеціальності. Творча самореалізація.</p> <p>Універсальність професійних навиків.</p> <p>Стресовість.</p> <p>Моральна, професійна і правова професійна відповідальність за розповсюдження інформації.</p> <p>Види діяльності журналіста: збирання та дослідження матеріалу, документація, написання тексту, редагування, презентація журналістського твору на радіо, телебаченні, в друкованих ЗМІ.</p>	<p>Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових / довідкових джерел, завдання для самостійної роботи</p>
3	Шляхи відображення національної ідеології у ЗМІ	<p><i>Володіти знаннями про питання:</i></p> <p>Національна та державна ідеології. Інформаційний простір України. Суб'єкти національного інформаційного простору України. Відображення державної та національної ідеології у ЗМІ.</p>	<p>Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи</p>
4	Основні та спеціальні функції журналістики	<p><i>Знати:</i></p> <p>Основні функції журналістики: інформаційна, кореляційна, збереження спадковості поколінь, розважальна, мобілізаційна.</p> <p>Спеціальні функції журналістики: організаційна, соціальної критики («сторожового пса»), ідеологічна, культурно-просвітницька, рекламна.</p>	<p>Контрольні запитання, виконання завдань, презентація, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи</p>
5	Принципи діяльності журналіста	<p><i>Знати питання:</i></p> <p>Етика спілкування як база для формування правил професійної комунікації. Основні засади журналістської діяльності: об'єктивізм і гуманізм. Принципи журналістики, засновані на загальнолюдських пріоритетах (демократизм, народність, масовість і загальнолюдські цінності).</p>	<p>Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для</p>

		Професійні принципи журналістики: оперативність, актуальність, об'єктивність, правдивість, аргументованість, коректність, плюралізм.	самостійної роботи
6	Свобода слова як передумова існування демократичного устрою	<i>Мати знання про питання:</i> Поняття «свобода слова». Свобода слова і свобода творчості. Правові гарантії свободи слова в Україні та світі. Принципи вільних мас-медіа. Якісна та жовта преса: основні характеристики та принципи діяльності.	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи
		Змістовий модуль 2. Сфери журналістської діяльності за способом поширення інформації	
1	Види ЗМІ за способом поширення інформації.	<i>Знати:</i> Друковані українські ЗМІ. Телевізійні та радіокомпанії України. Інтернет-ресурси: існування де-факто і де-юре. Корпункти, фрілансери, власкори. Особливості праці журналіста в інофрмагенстві. Юридичні та етичні норми діяльності.	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, робота зі словниками, завдання для самостійної роботи
2	Газетно-журналь на періодика	<i>Орієнтуватися у питаннях:</i> Структура редакції. Керівництво друкованими ЗМІ. Творчий та технічний персонал редакцій друкованих ЗМІ. Методи впливу на редакційну політику друкованих ЗМІ їх засновників. Юридичні та етичні норми діяльності.	Контрольні запитання, виконання завдань, морфемний аналіз, завдання для самостійної роботи
3	Радіомовлення у системі сучасних засобів комунікації	<i>Знати:</i> Структуру колективу на радіо. Керівництво державними та приватними радіокомпаніями. Творчий та технічний персонал радіо. Вплив на редакційну політику радіоструктур.	Контрольні запитання, виконання завдань, завдання для самостійної роботи

		Юридичні та етичні норми діяльності.	
4	Сучасне телебачення: досвід, проблеми, стратегії	<p><i>Знати:</i></p> <p>Структуру сучасних телекомпаній. Особливості керівництва державними та приватними радіокомпаніями. Творчий та технічний колективи на телебаченні. Вплив на редакційну політику засновників і власників телекомпаній. Юридичні та етичні норми діяльності.</p>	Контрольні запитання, виконання завдань, завдання для самостійної роботи
5	Інтернет-журналістика: специфіка та форми подачі інформації	<p><i>Володіти знаннями про:</i></p> <p>Інтернет-ресурси: існування де-факто і де-юре. Специфіку універсальності навиків працівників Інтернет-видань. Юридичні та етичні норми діяльності.</p>	Контрольні запитання, виконання завдань, завдання для самостійної роботи
6	Агенційна журналістика	<p><i>Знати:</i></p> <p>Світові інформаційні агентства. Інформагентства в Україні. Юридичні та етичні норми діяльності власкорів. Пошуки інформації власними кореспондентами: український та закордонний досвід.</p>	Контрольні запитання, виконання завдань, завдання для самостійної роботи

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	25
Самостійна робота	20
Контрольна робота	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗГІДНО ГРАФІКОМ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Практичні заняття		2		2	2	2	2	2	2	2	2	2	3					25
Самостійна робота												10				10		20
Контрольна робота															5			5
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		2		2	2	2	2	2	2	2	2	12	2	3	5	10	50	100

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Рекомендована література

Базова

1. Галан, О. М. (2018). Формування медіакомпетентності в процесі вивчення суспільних дисциплін. *Молодий вчений*, 12.1(64.1), 21–24.
2. Гальченко, М. С. (2018). Інноваційна освіта в методології сучасних постнекласичних практик. *Гілея*, 128(1), 294–298.
3. Журналістська творчість на телебаченні [Текст] : монографія / В. В. Гоян ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київський університет, 2011. – 320 с.
4. Журналістський фах. Газетно-журнальне виробництво [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за напрямом підготов. «Журналістика» / [Т. О. Приступенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Київський університет, 2012. – 351 с.
5. Крупій, В. В. (2020, 15 квітня). Авторська радіопрограма як платформа для обговорення соціальних проблем. В *Професійна підготовка фахівців у галузі журналістики, реклами та PR*, матеріали I Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених (с. 43–48). Маріупольський державний університет.
6. Куди ти йдеш, Україно? [Текст] : нариси, есе, журналіст. розслідування / Олександр Глушко ; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини «Україна». – К. : Університет «Україна», 2012. – 258 с. І. Л.
7. Lasswell, H. D. (1960). The Structure and Function of Communication in Society. In W. Schramm (Ed.), *Mass Communications: A Book of Readings* (pp. 117–130). University of Illinois Press.
8. MediaSapiens. (2016, 27 квітня). *Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція)*. Детектор медіа <https://cutt.ly/iV7VHc7> Manovich, L. (2001). *The Language of New Media*. MIT Press.
9. Marchuk, H., Prystai, G., Khorob, S., Marchuk, N., & Shoturma, N. (2021). The System of Media Critics in the Journalistic Environment in Postmodern Conditions. *Postmodern Openings*, 12(1), 141–151. Режим доступу: <https://doi.org/10.18662/po/12.1/251>
10. Merholz, P. (2002, May 17). *Play With Your Words*. Peterme. <http://www.peterme.com/archives/00000205.html>
- May, Ch. (Ed.). (2002). *Key Thinkers for the Information Society*. Routledge.
11. Михайлин (2011). Основи журналістики. Центр учбої літератури. – 482 с.
12. Потятиник, Б. (2008, 21 липня). *Вимирання старих медій скасовується*. Медіакритика. Режим доступу:

<https://www.mediakrytyka.info/novi-tehnologii-media/vymyrannya-starykh-medi-y-skasovuyetsy-a.html>

13. Пристай, Г. І. (2021, 20–22 травня). Проектна діяльність ВНЗ як один із напрямів набуття студентами фахових компетентностей. В *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі*, матеріали Четвертої міжнародної наукової конференції (с. 298–300). Видавничий центр КНУКіМ.
14. Теорія і методика журналістської творчості [Текст] : навч. посіб. / В. М. Владимиров ; Київський міжнародний ун-т. – К. : КиМУ, 2006. – 105 с.
- Технологія професійної підготовки майбутніх журналістів [Текст] : монографія / Ігор Коцан, Олександр Панасюк, Андрій Нісімчук ; Ін-т пед. технологій (м. Луцьк). - Луцьк : Твердиня, 2013. - 381 с.
15. Тимошик, М. С. (2008). *Історія одного журналістського курсу в мемуарах, щоденниках, інтерв'ю, замальовках, записках, есеях, документах, світлинах*. Наша культура і наука.
16. Тимошик, М. (2021). Як звільнити журналістську освіту з пут теорій масової комунікації: до проблеми викладання фахових дисциплін на факультетах журналістики українських університетів. *Український інформаційний простір*, 1(7), 31–68. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(7\).2021.233877](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(7).2021.233877)
17. Чулівська, І., Голуб, О., Кабачій, Р., Романюк, О., & Головенко, Р. (2016). Вступ. В *Медіакомпас: путівник професійного журналіста* (с. 5). Софія–А.

Додаткова

1. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Академія української преси, IREX, Центр вільної преси, 2021. 400 с.
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) від 21 квітня 2016ср. № 1-2/7-110 URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
3. Чишевич, О. І. (2020, 07 лютого). Система професійних компетенцій журналіста. В *Актуальні проблеми науки та освіти, матеріали XXII підсумкової науково-практичної конференції* (с. 139–140). Маріупольський державний університет. http://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/zbirka_aktualni_problemi_nauki_ta_osviti_2020.pdf, с. 139–140.
4. Цифрова адженда – 2020. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського, електронний каталог періодичних видань. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
2. Електронна бібліотека інституту журналістики Київського національного університету ім.Т. Г. Шевченка. – Режим доступу: www.journalib.univ.kiev.ua
3. Офіційний сайт Книжкової палати України. – Режим доступу: www.ukrbook.net
4. Видавництва України – перелік видавництв України. – Режим доступу: www.uk.wikipedia.org/wiki/
5. Офіційний сайт Української асоціації видавців та книго розповсюджувачів. – Режим доступу: www.uabooks.info
6. Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. – Режим доступу: www.comin.kmu.gov.ua/control/
7. Офіційні сайти. – Режим доступу: www.mon.gov.ua. – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України; Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/en/mainen/>, <http://medialiteracy.org.ua/>
8. Академія української преси; Блог викладача «Освітній простір медіаграмотності». – Режим доступу: https://mediaspaceteacher.blogspot.com/p/blog-page_23.html
9. Віртуальні лабораторії із медіаосвіти. – Режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/uk/>
10. Медіапсихологія, медіаосвіта; Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/1544313565646322/?ref=bookmarks>

11. Медіакультура вчителя-словесника. Онлайн-курси із медіаграмотності: Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about
12. Прометеус.– Режим доступу: <https://verified.ed-era.com/ua>
13. Ed-era. Навчальні ігри. – Режим доступу: http://mediaaosvita.blogspot.com/2017/04/blog-post_10.html

7. КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Кафедра	Кафедра журналістики, вул. Шевченка, 57 https://kjourn.pnu.edu.ua kaf_journ.pnu.edu.ua
Викладач	Пристай Галина Іванівна, кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики
Контактна інформація викладача	galina.prystai@pnu.edu.ua

8. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПІНИ

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Академічна доброчесність	Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату. 4. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».
--------------------------	---

	Ознайомитися із зазначеними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути уважним та відповідальним. Пропущені практичні заняття потрібно відпрацювати, виконавши індивідуальні завдання або виконавши тести за темою. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2020 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2020 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. ст. 4–5). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</p> <p>Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	Отримання додаткових балів можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених із викладачем.
Неформальна освіта	Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, ВУМonline та ін. за відповідним предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів

	неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
--	--

Викладач :

Пристай Г. І.

